

 LAMORIM
United

Ministry for Diaspora Affairs
and Combating Antisemitism

כו:

המונה פרק שלישי בבא קמא

מסורת הש"ס

עין משפט
גון מצוה

ג א מ"י פ"ג מהלכות
מוק ממון הלכה ה סג
ע"ש ס"ט ט"ז ח"מ סו"מ
מ"י סע"ף ב:
ד ב ג מ"י ע"ש הלכה ו
טו"ש ע"ש ס"ג מהלכות
ח ד מ"י פ"ג מהלכות
מו"ל ומוק הלכה ט
סג ע"ש ע"ש טו"ש ח"מ
סו"מ ס"ג ס"ג מהלכות
ו ה מ"י פ"ג מהלכות
ספרות הלכה י"ז סג
ע"ש א טו"ש ח"מ ס"ד
ובג"ה ע"ש:

לעני רש"י

פוסקים [פשוטו].
מער.

מוסף רש"י

דאין הולכין בממון
אחר הרוב. אלף אחר
המוקד, ט"ז לו ש"ס
עט"ה (ושב"ט ב"ב ע"ב).

רבינו הגנאל

קמ"ל כו היינו חבית ולא
אוליין במקום אחר הרוב
והדין עם התנבז ועל
התנבז התיבא ראייה. וכן
הדין. וכן אחר התנבז לה
לסגויי הא צממה נמי איבעי לה
אמרי בשום דנקל בה
אם שיברה פטור. והוה
אליינו מילא. ואוקמי רב
למתיי. כממלא רש"י
הרוב. חבית שאכל לא
מאי לעבור. אבל אם
אית מליאה אמרי איבעי
ליה לעיוני ומילא. ואם
שיבר חייב. וכן הדין.
ועשויאל א"ל באפיה
פטור. אבל באורה אם
שיבר חייב. ויחון אמר
בין וזה פטור. והוסיף
דשפתין כממלא רש"י
הרוב. כולה אפי' אם שיבר
זוהי. ובאפיה לא קרן
אחר. נתקל פטור שבר
חייב. וקיימי לן בר' יוחנן
דהא אמ' רב פפא מתיי
דיקא מותיה. ותוב הוא
דיקא סתמא אפי' מועד
לעולם. ואפי' אנוס שיה
בניק. ועשויאל רוב דחייבו
כלי האי גונאנו כממלא. כל
שכן דמתיי בה ר' יוחנן.
באפיה דכי הוה עובד
בקיטא דכי עזרי הוה
דיקא דברשותא אפי' עובד
מתייבין לעבורין ושכחן
לעיוני ומילא. אבל הולות
באפיה או בקרן זוית לא.
דאמרי. און דרין בני אדם
להתנבזן בדרבוס. שיה
אין רב חסדא לרב נתנן
הוה אמרו לרובבה ג'. פי
המכה את חברו ברכובתו
חייב לתת לו ג' סלעים.
למקורית ח"ה חייב.
באוקרא חתי לחייב. וי"ב
סלעים. המכה את חברו
בשהו צ"ח המרה שחופה
כו. אל קופינא דמרא.
מה לוקינא מחייבין ליה.
שלה ליה רב נתנן חסדא
בשהו קנס אתה רוצה
לנכות בבבל. הוא קיימי לן
אין ורבין קנס בבבל. הנה
המשהש של אפי' לוקי.
הגידו לו גונאנו הוה
לתיי דכל יומי דלי דח
מתיייהו. אתה חדי דלי
בימא דלאו יולייה וקם
אידך למעניה. ולא אשנה
ביה שקל פדא דמרא
ומתיייהו. אמ' ליה רב נתנן
כל כי האי גונאנו אפי' ר' ד
יהודה דפליגי עלי בהא

קמ"ל דאין הולכין בממון אחר הרוב. וימנה מה טעם אין הולכין למי בק"ו מדיני נפשות כדלמדין בפ"ק דסנהדרין (דף ג' א.) ור' יאשיה מיימי ליה בק"ו מדיני נפשות ומה דיני נפשות דמדיני אחר רחמנא זיל בתר רובא דיני ממונות לא כ"ש ואפי' רובא דלמיה קמנ אוליין צדיני נפשות בתר רובא כדלמר בריש בן סורר ומורה (פסחים דף סט.) ור"י דהתם גבי דיניינא שאני דחשיב מיעוט דידהו כמי שאינו וליכא למימר התם אוקי ממונא בחוקת מריה דהא צ"ד נתפס מיינה אלף גבי שאר ממון דליכא מיעוט וחוקה לא אוליין בתר רובא: ה"ג **אמאי** פטור איבעי ליה לעיוני. אלף הך לא פריך אמאי חייב בנזקו כשהחך איבעי ליה לעיוני כדפרישמי לעיל (דף ג' א.) אמאי דיונתר יש לו לשמור שלא יזיק משלל יזיק. ולא שייך כאן כל המשנה וכן אחר וטעיה זו פטור דהכי הוה דלמר (לעיל דף ג' א.) הניח חנוני נרו מנחון בעל הגמל פטור ולא אמר איבעי ליה לעיוני וי"ל דדוקא במקום הליכות אמרינן איבעי ליה לעיוני וקמ"ל קשה הא דלמר רבא לעיל כי אית לך רשות לסגויי עילאי ואמאי אית ליה רשות לסגויי הא צממה נמי איבעי לה לעיוני כדמוכח בהפסדה (לקמן דף נ"ג.) דשור פקח ציוס פטור וליכא למימר כדממלא רה"ר שאינה יכולה לעבור אלף דרך עליה דל"כ לבעוטי נמי אית לה רשות: וישמורא אמר באפיה שנו. והא דפליגי לקמן (דף ג' א.) אי נתקל פושע הוא או לא כגון שנתקל מעצמו ולא נתקל בשום דבר אלף הכא שנתקל מתמט כהפסדה ולא איבעי ליה לעיוני אנוס הוא ואע"ג דלעיל (דף ט"ז) מרבין אונס כרזון כדאס המוקד מפלע חמת פלע אונס גמור לא רבי רחמנא דהא ציבורא נמי פטור איתו שישן ראשון אס הויק לשני הפלע אלףו לישן וכן בהגמול כמרא (לקמן דף ק"ב.) גבי היינו להא אצויסם פרה שאלהו כסבורים של אצויסם היא וצמחה ואכליה משלמין דמי כשר בזול שכן "הגו אלף מה שהוקר לא דלמדין הן וצמחתינן נמי תנן הוה שעת חבית ראשון ובעל קורה אחרון דאס עמד בעל חבית ונשברה חבית בקורה פטור ונראה לדקדק דאס המוקד דמפטר כדאונס (מס' ס' שיהא דעין גניבה מדמניה בשלהי האומנים (צ"מ דף פ"ג) וע"ש ד"ה ופסקי המעביר חבית

אין הולכין בממון אחר הרוב. היכא דמסתפקא לן מילתא כגון הכא וכו' (לקמן דף מ"ו.) המוכר שור לחבירו ונמלא נגמון לא אמרינן בתר רובא זיל ולמרישה קנאו והוה טעות אלא אמרינן המוליא מחבירו עליו הרואה ויכול לומר לו לשמיטה מכרתי לך: בקרן וי"ט. כשנכנסו צדד ממזבי למזבי מן הצד היטה צדד המזבי אלף הקרן וכשהחזיר זה פניו לא ראה אותה: אלף אי כשמואל אי כר' יוחנן. שהמניח לא פשע הלכך דוקא נתקל אלף שבר כרזון חייב: דוקא נתקל אלף שבר. כרזון ואח"כ החך כחכסיו פטור בעל חבית דליהו הוא דלוקין אנפשיה: פנה רישא. נמי נתקל: לפי שאין דרך בני אדם כו'. חממתי נהדר ללא תימנא כהפילה או"י בקרן זוית אלף אפי' כצורה פטור הנתקל ודקשיא לך איבעי ליה עיוני ומילא אין דרך בני אדם להצנזן כדרכים: ומייצ שמואל. את הנתקל לשלם: כשלמא שמואל כשמעטיה. דמריה נלמתינן כהפילה הא צממה צדד חייב: קניא דעלמי. קרן זוית הסמוכה לצי"ס הד: והדאיל כרשום קעדי. שמנהגם היה כי כשרימה צית הצד מלאה צמי אס היו הצאים מושיצין כליהם כרשות הרבים ומתמתינן עד שיעלו אלו: הוה אמרו לרובבה שלם. מנהג הדיינין לנכות מן הצועט את חזירו כצרכותו של צועט ג' סלעים לצשת לפי שגדולה צשת מכת הארכובה מדמיפת הדין: לעניינא. כרגל: לסוקרם. סוף: חזרו חמור שהכה צו את חזירו: שלם עשרה. סלעים לצשתו לצד חיוצ שאר הדברים: לפנדא דמרא. צית יד של פושיי"ר: קופינא. הצנזן עלמו אלף הנקב: צשת קנס הוא: גופא דעובדא. דפנדא וקופינא: גרואה. צור מים מכוסין להשקות שדות: מאס פניו. ק' הכלות סוף: הצנזן דאינא שהרי גולו מימיו: כפנדא. היינו צית יד: לא עזיר איניש דינא לנפשיה. ואפי' דין אמת לא יעשה הוא לעצמו אלף יתך אלף הדיין: הצנזן דאינא פסידא. אי חזיל לצי דינא דלאדאול לצי דינא וחתי קא דלי האי ולא ידע מאי דלי או שמתו כלו המים דע סבור ואין לו פסעונו הוה דקא מפסיד כי האי גוונא עזיר איניש דינא לנפשיה: אל סויכנס לחצר חזירו. כגניבה וכסתר שלם תראה עליו כגנב: אלף שצור אס שנינו. כלומר קח בחוקה וקשיא לרבי יהודה: עמך

ממון למקום וצברה רבי יהודה אומר חנם יצבע נושא שבר יגסול והשתא מדמתייב נושא שבר ופוטור שומר חנם ולא מחייב מטעם אלף המוקד ש"מ כדאונס דענין גניבה ר' יהודה נתקל לגניבה אלף כדאונס שהוא ענין אצדיה שהיא קרובה לפשיעה יותר כדלמדין כהשואל (צ"מ דף ט"ז.) דגניבה קרובה לאונס ואצדיה קרובה לפשיעה נראה דאס המוקד חייב דל"א לומר שלם יתחייב אלף בפשיעה וכן משמע לעיל דמתייב כנפול מן הגג כריות שאינו מתייב ואע"ג דכריות שאינו מתייב מפטר בה שומר חנם כדלמדין כסוף אצדיה וחמשה (לקמן דף מ"ה.) גבי אצדיה נכנסו חמת הצעלים כו' ותייבין לשלם דמי מור לצעלים חוך משומר חנם ומוקי לן כגון דערישי שמירה פחותה דשומר חנם ללמה לו שמירתו והנך לל כלמה שמירתן ומיימי מדר' יהודה דמועד סגי ליה בשמירה פחותה דהיינו דלת שיכולה לעמוד כרות מאיה ואין יכולה לעמוד בשאין מאיה אלמא אע"ג דמפטר שומר חנם מחייב בה אס המוקד והיינו טעמא משום דהוי כעין אצדיה ונתקל הוי כעין גניבה ופטור ציה אס המוקד וכן מוכח כפרק הגמול ע"ס (לקמן דף ט"ז) וע"ש) גבי טבח אומן שקלקל דפריך למאן דפטור (בשומר) חנם מצריחא דקתני נתן בהמה לטבח וצלה חייב מפני שהוא כנושא שבר לאלמא ס"ד דמקשה אפי' כחנם חייב כמו שומר שבר שמייב חסדא אומן מפני שהוא נושא שבר ולפיכך כשכר חייב כחנם פטור דהוי כעין גניבה (ע"י חו"ס צ"מ פ"ג ד"ה ופסקי חייב):

לפי שאין דרכן של בני אדם להחבונן בדרבוס. והא דתני (לקמן דף נ"ג) שור פקח ציוס פטור דשור עניו ומייב ליה לעיוני טפי מאד: קר' אמרו לרובבה שישעה. י"מ לענייני צניצראל קאמר אלף אחרים הכל לפי המציא והמתנאים ולרי' נראה דהיינו לגדול כפיצראל דומיא דהיא דלמן כהשואל (לקמן דף ט"ז) סערו נתנו לו מלמתי חז ומוקי לה (לקמן דף ט"ז) לגדול כפיצראל: **קנסא** קמגבית בבבא. לאו קנסא אלף דין קנסא הוא כדלמדין כהשואל (לקמן דף פ"ד) דמילתא דלית בה חסרון כ"ס לא עבדינן שליחתייהו: **אלף** שבור את שיניו. דליכא פסידא איידי מלאסר לניכנס שלא כרשות:

16 לקמן מו' צ"ב צ"ג:
17 לקמן כ"ה א ס"ה
18 לעיל וכן הוא ברי"ף,
19 ס"ה רבה וכן לקמן,
20 פי' המניח
21 אצבעותו כמו אונג אגודה,
22 לקמן פ"ד. 1) ומספיק
פ"י ע"ש. 2) כ"ס אלף למה
אז. 3) ופי' מוספות זימא
פ"ה ד"ה והחזיר וצ"מ כו:
ד"ה לסיכול וכתובות עו:
ד"ה להקור וכתובות ג:
ד"ה דיעו. 1) ז"ל נטו,
2) ר"מ מ"ו. 3) ע"י ר"מ
מ"ט כ"ס ח"ס פ"ק
האומנין.

גלוין הש"ס

חוס' ד"ה אמאי כו' ויא
שי"ב באר כל המשנה
וע"י לקמן ל' ע"ה מוספות
ד"ה והא הכא:

רבינו הגנאל

מורה ל' דכ"ו דאיכא
פסידא עבד איניש דינא
לנפשיה ומתיי ליה
לכתיולה. וכל שכן דאי
כבר מחייב דפטור דינא
קא עבד. אמ' לא פשינא
דאישרת לכי דינא. במקום
דאיכא פסידא דברי הכל
עבד איניש דינא לנפשיה.
במקום דליכא פסידא
איתמ' רב יהודה אמ' לא
עבד איניש דינא לנפשיה.
רב נתנן אמ' עבד איניש
דינא לנפשיה. וחביאו ח'
הלכות לבריה הלכי כמן
מתיריו ושנינו לבריהו.
וקיימי לן כרב נתנן. והני
כולהו כשינויא דרב נתנן
הדילתי' בותיה. א' הוא
דבן בן אומ' שבור את
שיניו ואמרו לו את שלי
אני נוטל. כרב נתנן.

1. מסכת בבא קמא, פרק ג דף כז עמוד ב – תורת התנאים

Voici la première partie de la משנה א, dont débat cette סגיה. Révisiez-la :

1 המניח את הפד ברשות הרבים,

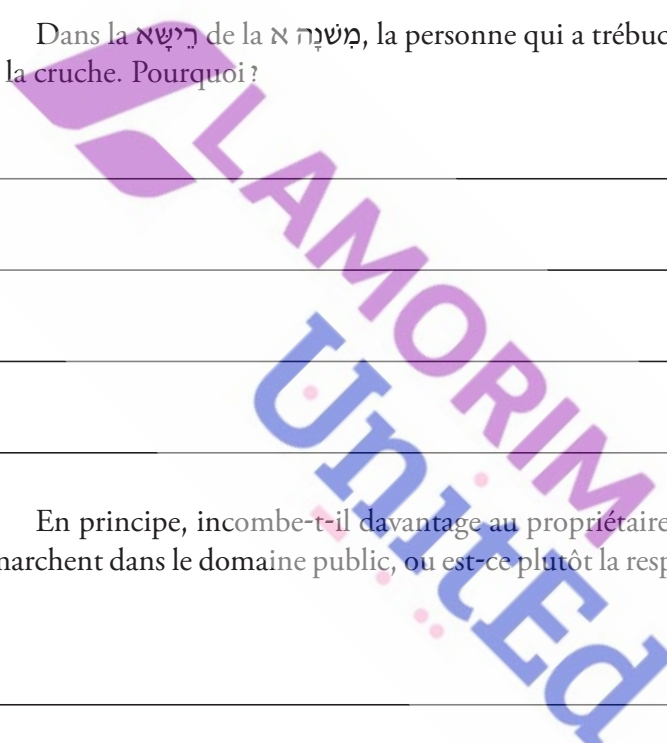
2 ובא אחר ונתקל בה ושברה, פטור.

3 ואם הזק בה, בעל החבית חייב בנזקו.

1. Dans la רישא de la משנה א, la personne qui a trébuché sur la cruche et l'a cassée n'est pas tenue de payer pour la cruche. Pourquoi ?

2. En principe, incombe-t-il davantage au propriétaire de la cruche de la maintenir à l'écart des personnes qui marchent dans le domaine public, ou est-ce plutôt la responsabilité de ces dernières de regarder où elles vont ?

3. Pensez-vous que cette הלכה s'appliquerait également si l'individu avait cassé intentionnellement la cruche ? Pourquoi ?

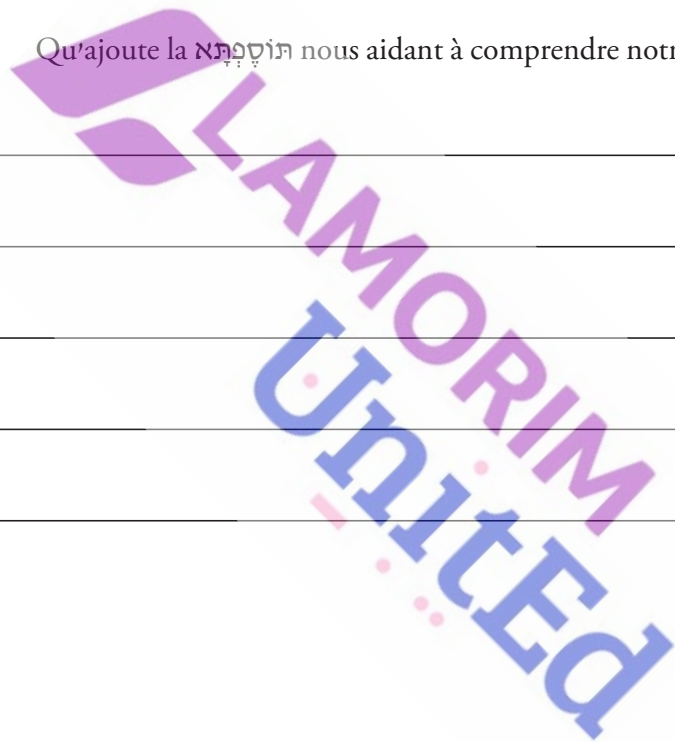

Voici une courte source de la תוספתא se référant à notre משנה. Étudiez-la, comparez-la à la משנה et répondez à la question qui suit :

תוספתא מסכת בבא קמא פרק ב הלכה ד

1	אבנו וצלוחיתו	sa pierre ou sa cruche	1	מניח אבנו וצלוחיתו ברשות הרבים,
2	והזק בָּהוּ	et est blessé par elles	2	ובא אחר והזק בָּהוּ,
3	ששמירתו עליו	car il est responsable de les garder	3	הוא חָבֵב, ששמירתו עליו.

4. Qu'ajoute la תוספתא nous aidant à comprendre notre משנה ? Pourquoi est-ce important ?

Pourquoi un individu qui casse une cruche dans le domaine public devrait-il être exempté de payer des indemnités?

Principaux concepts à retenir :

1. אבעי לה לעיוני ומיזל – une personne doit regarder où elle va
2. אין דרכן של בני אדם להתבונן בדרכים – les gens n'ont pas l'habitude de se concentrer sur les routes

ובא אחר ונתקל בה ושברה, פטור

- 1 אמאי פטור?
- 2 אבעי לה לעיוני ומיזל!
- 3 אמרי דבי רב משמה דרב:
- 4 במקמלא רשות הרבים כלה חביות.
- 5 שמואל אמר:
- 6 באפלה שנו.
- 7 רבי יוחנן אמר:
- 8 בקרון זוית.
- 9 אמר רב פפא:
- 10 לא דיקא מתניתין, אלא,
- 11 או כשמואל או כרבי יוחנן
- 12 דאי כרב, מאי אריא נתקל?
- 13 אפילו שבר, נמי.
- 14 אמר רב זביד משמה דרבא:
- 15 הוא הדין דאפילו שבר.
- 16 והאי דקתני נתקל?
- 17 אימתי דבעי למתני סיפא,
- 18 ואם הוה בה, בעל חבית חזב בנזקו,
- 19 דדוקא נתקל,
- 20 אכל שבר, לא.
- 21 מאי טעמא?
- 22 הוא דאזיק אנפשה,
- 23 קתני רישא, נתקל.
- 24 אמר לה רבי אבא לרב אשי:
- 25 הכי אמרי במערבא משמה דרב עולא:
- 26 לפי שאין דרכן של בני אדם להתבונן בדרכים.

סוגיה 1

- רב – אמורא, דור ראשון, סורא
- שמואל – אמורא, דור ראשון, נהרדעא
- רבי יוחנן – אמורא, דור שני, טבריה
- רב פפא – אמורא, דור חמישי, נרש
- רב זבד – אמורא, דור חמישי, פומביתא
- רבא – אמורא, דור רביעי, מחוזא
- רבי אבא – אמורא, דור ששי, מתא מחסיא
- רב אשי – אמורא, דור ששי, מתא מחסיא
- רבי עולא – אמורא, דור שני, נחותא

Relations :

Rav Papa était le disciple de Rava.

Ribbi Abba était le disciple de Rav Achi.

Questions d'étude et de réflexion

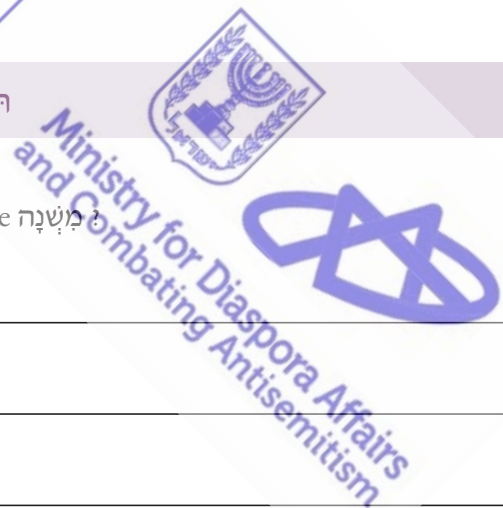
פְּרָק הַמְּנִיחַ – סְגִיָּה 1

Avant d'étudier la סְגִיָּה, remplissez la Fiche de préparation stratégique pour celle-ci. Une fois que vous aurez fini d'étudier la סְגִיָּה avec les questions suivantes, remplissez la Fiche de résumé d'étude.

Les questions suivantes sont divisées en questions d'étude qui vous aideront à comprendre la סְגִיָּה et en questions de réflexion signalées par un symbole spécifique : ∞.

תּוֹרַת אֲמוּרָאִים

1. Cette סְגִיָּה traite-t-elle de la רִישָׁא ou de la סִיפָא de notre מְשֻׁנָּה ?

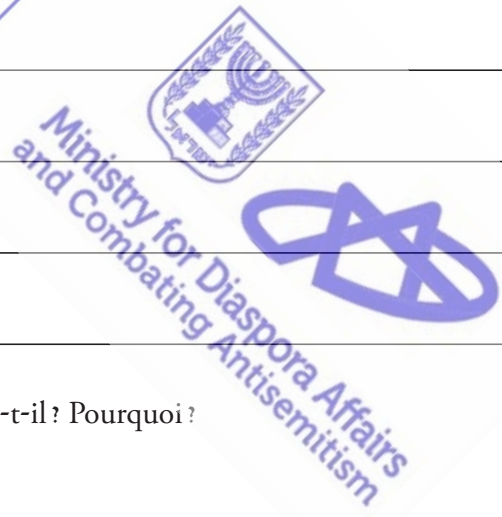
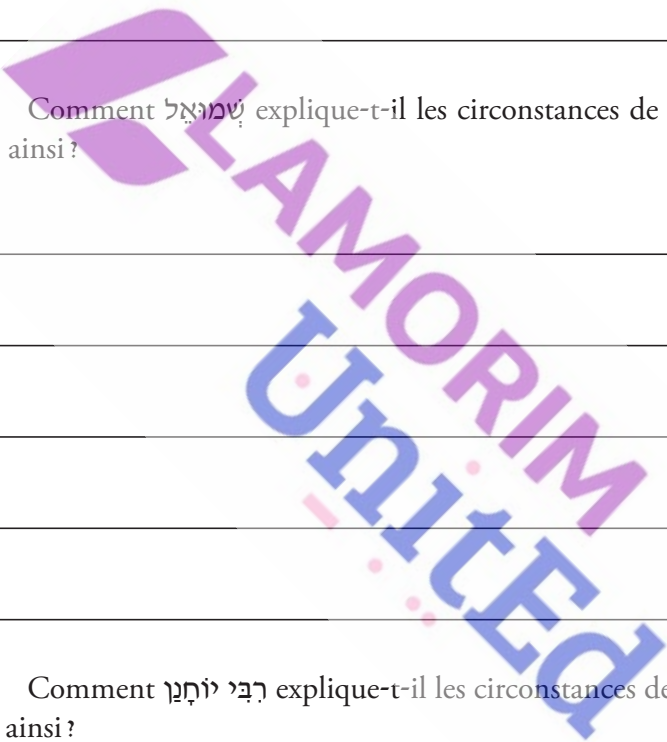

2. Comment les disciples de רב גי רב expliquent-ils les circonstances de notre משנה ? Pourquoi ont-ils besoin d'expliquer la משנה ainsi ?

3. Comment שמואל explique-t-il les circonstances de notre משנה ? Pourquoi a-t-il besoin d'expliquer la משנה ainsi ?

4. Comment רבי יוחנן explique-t-il les circonstances de notre משנה ? Pourquoi a-t-il besoin d'expliquer la משנה ainsi ?

5. Quelles opinions רב פפא accepte-t-il et lesquelles rejette-t-il ? Pourquoi ?

6. Quelle est la contribution de רב זביד à la סגנה ? Est-ce le sens simple de la משנה à première vue?

7. Quelles opinions rapportées plus haut correspondraient à ce que suggère רב זביד ?

8. Quelle est l'explication de la משנה rapportée par רבי עולא de ארץ ישראל ?

9. En quoi cette explication de ארץ ישראל diffère-t-elle de toutes les autres explications rapportées plus haut dans la סגנה ?

LAMORIM
UNITED

Ministry for Diaspora Affairs
and Combating Antisemitism

10. À votre avis, que diraient les rabbins de ישראל ארץ sur les cas rapportés par שמואל רב, בני רב et רבי יוחנן ?

שקלא וטריא

1. Que demande la שקלא וטריא sur la משנה aux lignes 1 et 2 ?

2. D'après l'explication que donne la שקלא וטריא à la מדרא de רב פפא (lignes 10 et 12-13), pourquoi l'explication de בני רב est-elle inacceptable ?

3. Comment la שקלא וטריא explique-t-elle notre משנה d'après רב זבד aux lignes 16 à 23 ?

4. Dans cette סגירה, il existe deux approches contradictoires pour expliquer comment les gens se comportent dans le domaine public. Quelles sont ces approches, et comment pouvez-vous expliquer pourquoi les rabbins mentionnés dans la סגירה ont des approches si différentes?

סגיה 1 – Banque de mots - המניה

Ligne	Mot	Signification
1	אמאי	pourquoi
2	אבעי לה	il devrait
2	לעיני ומיזל	regarder où il va
3	דבי רב	dans le Beit Midrach de Rav
3	משמה דרב	au nom de Rav
4	במלא	s'il a rempli
4	רשות הרבים כלה	tout le domaine public
4	חביות	tonneaux
6	באפלה	à propos de l'obscurité
6	שנו	ils ont enseigné dans une Michnah
8	בקרן זוית	à propos d'un coin
10	לא דיקא מתניתין	notre Michnah est précise
10	אפא	seulement
12	דאי	parce que si
12	מאי אריא	pourquoi justement
13	אפילו שבר	même s'il a cassé
13	נמי	aussi
15	הוא הדין	c'est la même loi
16	והאי דקתני	et cette raison qu'il a enseignée
17	אידי דבעי למתני	parce qu'il veut enseigner
17	סיפא	dans la dernière partie
19	דדוקא	spécifiquement quand
21	מאי טעמא	quelle est la raison
22	הוא דאזיק אנפשה	il s'est blessé
23	קתני	cela enseigne
23	רישא	dans la première partie
25	הכי אמרי	c'est ce qu'ils disent
25	במערבא	à l'Ouest (en Israël)
26	לפי	parce que
26	שאין דרכן של בני אדם	les gens n'ont pas l'habitude
26	להתבונן בדרכים	de se concentrer sur les routes